

Amk-rinnakkaistallentajien aamukaffet

15.9.2021

- ▶ Tulossa: Amkit-konsortio puuhaa yhteistä Slack-kanavaa – rinnakkaistallennukselle oma keskustelunurkka
- ▶ Ratkaisumalleja kotimaisten tieteellisten kausijulkaisujen avoimen saatavuuden mahdollistamiseksi – päätös jatkaa rinnakkaistallentamiseen liittyvien kysymysten tarkentamista
- ▶ Ammattilehtien avoimuuden tilanne (Finelibin prjojekti)
- ▶ Avoimen julkaisemisen tekniikkaa ja teknologiaa koskevat suositukset (päivitetty kesällä)

“Tutkimusyhteisö luo yhteisrahoitteisen julkaisumallin, joka mahdollistaa Suomessa julkaistavien tutkimusartikkeleiden välittömän avoimuuden”. Tavoite 4, Kotimaisten tutkimusjulkaisujen avoimen saatavuuden osalinjaus (2019).

- ▶ 3.12.2020 työryhmä tekemään ehdotusta kestävästä toimintamallista
- ▶ Työryhmä: Ratkaisumalleja kotimaisten tieteellisten kausijulkaisujen avoimen saatavuuden mahdollistamiseksi.
- ▶ Ratkaisumalleja:
 - ▶ Rinnakkaistallennusmalli
 - ▶ Osaratkaisu seurojen julkaisuille
 - ▶ Konsortiomalli
- ▶ Kommentointi kevätkesä 2021
<https://docs.google.com/document/d/1VbeAOgych2mgBVumTdrjYwrQhIRHmLJUsWsQafdj3ic/edit#heading=h.459q2xg3qp8p>
- ▶ Kommentit:
<https://docs.google.com/document/d/1VbeAOgych2mgBVumTdrjYwrQhIRHmLJUsWsQafdj3ic/edit#heading=h.459q2xg3qp8p>

- ▶ Avoimen tieteen koordinaation ohry valtuuttanut työryhmän jatkamaan rinnakkaistallennusmallin valmistelua, myös muiden mallien selvittämistä jatketaan
- ▶ Tarkennuskohteita:
 - ▶ "Välitön (nyk. usein embargo)
 - ▶ Mikä versio - Author accepted manuscript (AAM) vai kustantajan versio (Version of Record VoR)
 - ▶ Mikä lisenssi/lisenssiehdot sekä tekijänoikeudet - CC-lisenssi on kansainvälinen standardi, mutta se ei ole yhteensopiva esim. Kopioston kanssa
 - ▶ Mallin kustannukset ja niiden minimoimisen mahdollisuudet
 - ▶ kustannukset tutkimusorganisaatioille sekä kustantajille
 - ▶ piilo ja suorat
 - ▶ automatisoinnin mahdollisuudet organisaatioissa
 - ▶ Lehtien poliittikkojen selkeyttäminen ja niiden kerääminen tietokantaan"
- ▶ Kotimaisten tieteellisten kausijulkaisujen osalta siis mahdollisesti tulossa yhtenäisiä käytäntöjä tai ainakin tiedot on mahdollisesti saatavissa yhdenmukaisesti rinnakkaistallennuksesta.

Ammattilehtien avoimuuden tilanne (Finelibin projekti)

- ▶ Edellä mainittu ”lehtien politiikkojen selkeyttäminen ja niiden kerääminen tietokantaan”
- ▶ Ammattilehtien osalta finelib jo nyt: projekti käynnissä 21 lehden/kustantajan kanssa
 - ▶ Kysytään
 - ▶ Rinnakkaistallentaminen julkaisuarkistoon, CC-lisenssi, versio, viive/viiveetön (jos viive, mikä), avoimuuteen liittyvät muut ehdot esim. artikkelityyppirajaukset.
 - ▶ Onko välitön avoin julkaisu lehdessä mahdollista, millä lisenssillä jatkokäyttö, muut ehdot
 - ▶ Yhteystiedot lehteen
 - ▶ Osa jo täyttänyt nämä, osalla sisäiset keskustelut kesken, finelib toivoo tilanteen selkeytyvän elosyyskuussa.
 - ▶ Kustantajille tärkeää: ei lisätyötä, tärkeää olla avoin siitä, mitä rinnakkaistallentaminen käytännössä tarkoittaa, luottamuksen rakentaminen tärkeää.

Avoimen julkaisemisen tekniikkaa ja teknologiaa koskevat suositukset

- ▶ Aiemmin luotua pohjaa kommentoitu Palvelut avoimen FAIR-toimintakulttuurin edistäjinä – työryhmässä
- ▶ Vielä kommentit avoimen julkaisemisen asiantuntijaryhmältä. Mahdollisesti syksyllä yleisemmälle kommenttikierrokselle
- ▶ Yleiset suositukset
 - ▶ Organisaation (kustantaja, tutkimusorganisaatio) teknologiset ratkaisut
 - ▶ Järjestelmäarkkitehtuuri, infrastruktuurit, näkyvyys ja löydettävyys, pitkäaikaissäilytys ja –saatavuus
- ▶ Yksityiskohtaiset suositukset
 - ▶ Julkaisukohtaiset tai palvelukohtaiset suositukset
 - ▶ Julkaisuihin liittyvät tiedot, metadataformaattit ja tietomallit, lisenssit, tiedostoformaattit, tunnisteet, rajapinnat, tilastointi
- ▶ Suositukset jaoteltu perustasoon ja ideaalitasoon